

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

ערש"ק פרשת ויקרא - החודש תשע"ב

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון - 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל chagithen@neto.net.il

הנושא: טעם לחסרון שמו של אהרן הכהן בפרשת הקרבנות

אין מחני נא מספרך וגו', כלומר, ביקש משה רבינו מבורא עולם שאם אינו מוחל לעם ישראל, עדיף לו שלא יזכר שמו כלל בכל התורה (כמו שכתב רש"י שם), והגם שנמחל העוון, מכל מקום דיבורו עשה רושם שלא נזכר בפרשה זו כולה. ע"כ. ושוב נשאלת השאלה, וכי מגיע למשה רבינו עונש שיעלם שמו מן הפרשה מחמת שמסר נפשו עבור ישראל, וכמו שמובא בזוהר חדש (דף טו.) על גודל מסירות נפשו של משה רבינו וז"ל: לא אשכחנא רעיא דמסר נפשיה על עאניה (כי לא מצינו רועה שמסר נפשו על צאנו) כמשה, דאמר: "ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת". מאי "מחני נא"? מן עלמא דין ומן עלמא דאתי (כי מהעולם הזה ומהעולם הבא). ע"כ.

וכדי ליישב את הדברים, יש להקדים ולהבין מדוע סיבב הקב"ה ששמו של אהרן הכהן יעלם מפרשת הקרבנות דוקא תשע פעמים, אלא שהמספר תשע מסמל את האמת. כמו שכתב בספד"ק באר מים חיים (פרשת לך לך) בשם הרה"ק רבי שמשון מאסטרופולי ז"ע, וביאר הטעם, כי המספר "תשע" הוא אמת שאינו בטל לעולם, כי אם תכפילו בכפילות שונות לעולם לא יבטל מספר התשע, למשל ב' פעמים תשע, הוא י"ח, והוא במספר קטן תשע, ג' פעמים תשע הוא כ"ז והוא במספר קטן תשע. ד' פעמים תשע - עולה ל"ו והוא במספר קטן תשע, וכן לעולם. ועל כן אמת עולה תשע, כי הוא אמת שאינו בטל לעולם. עכ"ד.

לאור זאת יש לומר, כי אהרן הכהן במעשה של מסירות נפש שמסר עבור הצלת ישראל, גילה כי כלל לא איכפת לו ממעשה של פרסום ותהילה, אלא רק רצון ה' לנגד עיניו, ממילא כל עבודת ה' שלו היא פנימית ואמיתית, וכלל אין לו צורך שהתורה תכריז ותפרסם את מעשיו (וחז"ל במסכת כלה פ"ג מ"ה מעידים עליו שהיה שפל רוח, עיי"ש). לכך מילא ה' רצונו ובפרשת הקרבנות העלים את שמו. כמו כן אצל משה רבינו, בפרשת תצוה העלים הקב"ה את שמו, כדי לקיים את רצונו לבל יתפרסמו מעשיו הטובים.

מטעם זה נבחרה פרשת הקרבנות שבה לא יוזכר שמו של אהרן הכהן, על פי מה שכתב התפארת שלמה (בפרשתנו) ששונים הקרבנות מקיום המצוות, כי אם בקיום המצוות

כאשר אנו מתבוננים בפרשתנו פרשת ויקרא, אנו רואים כי בכל עבודות הקרבנות לא נזכר כלל שמו של אהרן הכהן, אלא רק "בני אהרן". כגון "והקריבו בני אהרן ... ונתנו בני אהרן ... וערכו בני אהרן וכו'".

ומביא החתם סופר בדרשותיו (פרשת זכור דף קצ"ג) בשם הריב"א טעם לזה, שבפרשת הקרבנות נזכרים תשע פעמים "בני אהרן", וזאת כנגד תשע פעמים שנזכר שמו של אהרן בחטא העגל. עכ"ד.

ומתבאר, כי אי הזכרת שמו של אהרן הכהן בפרשת הקרבנות באה כעונש על חטא העגל. והדבר פלא הוא, שכן מצינו בחז"ל שבחטא העגל אהרן הכהן מסר את נפשו כדי להציל את ישראל מכליה, ואף קיבל על כך את הכהונה הגדולה כשכר. וכך מובא במדרש (ויק"ר י, ג): בשעה שעשו ישראל אותו מעשה (העגל), בתחילה הלכו אצל חור אמרו לו (כי תשא ל"ב, א'): "קום עשה לנו אלהים", כיון שלא שמע להן, עמדו עליו והרגוהו וכו'. ואחר כך הלכו אצל אהרן אמרו לו: קום עשה לנו אלהים, כיון ששמע אהרן כן מיד נתיירא, הדא הוא דכתיב (שם פסוק ה'): "וירא אהרן ויבן מזבח לפניו" - נתיירא מהזבוח לפניו. אמר אהרן: מה אעשה? הרי הרגו את חור שהיה נביא, עכשיו אם הורגים אותי שאני כהן, מתקיים עליהם המקרא שכתוב (איכה ב', כ') "אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא", ומיד הם גולין וכו'. אמר אהרן: אם בונין הן אותו הסרחון נתלה בהן, מוטב שיתלה הסרחון בי ולא בישראל.

אמר לו הקב"ה לאהרן (תהילים מ"ה, ח'): "אהבת צדק" - אהבת לצדק את בני, ושנאת מלחייבן "על כן משחך אלהים אלהיך". אמר לו: חייך, שמכל שבטו של לוי לא נבחר לכהונה גדולה אלא אתה וכו'. ע"כ.

ומתבאר, כי אהרן נבחר לכהן גדול, מחמת שמסר את נפשו עבור עם ישראל להצילם מכליה, ואם כן כיצד אומרים חז"ל שאהרן נענש על כך, ולא נזכר שמו בעבודת הקרבנות תשע פעמים, כנגד תשע פעמים שנזכר שמו בחטא העגל?

כמו כן מצינו אצל משה רבינו, שמובא בזוה"ק (פרשת פנחס דף רמו.) הטעם שלא הוזכר שמו של משה רבינו בפרשת תצוה, משום שאמר משה (כי תשא ל"ב, ל"ב): "ואם

מצינו שמותר לעשותם "לא לשמה", היינו, שכוונתו בעשייתם כדי להשיג על ידם השפעות טובות בגשמיות, אולם לגבי הקרבנות אשר עליהם נאמר (משפטים כ"ב, י"ט) "זובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו", הרי שאסור שתתערב כוונה כלשהי בהקרבת הקרבן, כדי להשיג תועלת או רוה, אלא רק לשם שמים (עי' בדברינו לפרשת ויקרא אות ל"ב).

לפיכך פרשת הקרבנות המסמלת את ה"לשמה", נעלמה ממנה שמו של אהרן הכהן תשע פעמים, ללמד על אמיתות מעשיו ושכל עבודתו אך ורק לשם שמים.

כמו כן זכה אהרן הכהן להקרבת הקרבנות שעניינם "שלוים", כמו שכתב רש"י (ויקרא ג', א') בענין "קרבן שלמים" שנקראו כן משום "שמטילים שלום בעולם". וכן היה "אוהב שלום ורודף שלום" (אבות פ"א מ"ב), וזאת משום, שמצינו בסנהדרין (צ"ט): כל העוסק בתורה לשמה, משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה. ע"כ. ומכיון שאהרן הכהן כל עבודתו היתה לשם שמים, זכה להרבות שלום בעולם.

זהו גם הטעם לכך שזכו ישראל לענני כבוד בזכותו של אהרן הכהן (תענית ט.), כי ענין ענני הכבוד הוא חיפוי וכיסוי, להורות, כי דוקא דבר הנעשה לא בגלוי לעיני כל, ולא בשביל פרסום וכבוד, הוא הכבוד האמיתי.

בדרך זו יש לבאר מה שמצינו בהלכה (יו"ד סימן ער"ה סעיף ב'), ששיעור הפסקה בין פרשה לפרשה הכתובה בתורה הוא שיעור ט' אותיות. ויש להבין, מדוע צריך ט' אותיות לא פחות ולא יותר?

אולם לדרכינו ביאורו, כי הגויל – החלק הלבן שבספר תורה, מסמל את האותיות הנסתרות שיתגלו לנו לעתיד לבוא (והרחבנו בזה בגליון לפרשת יתרו), ובא ללמד כי הנסתר והמכוסה הוא מורה על עבודת אמת, ולא בשביל כבוד ופרסום, ולכך נבחר מרחק של תשע אותיות, כי המספר תשע מורה על אמת.

על פי זה נבוא ונסביר את דברי המדרש (שמו"ד י"ט, ב) הנאמר בפרשת בא במצות הקרבת קרבן פסח: "זאת חוקת הפסח" – זהו שאמר הכתוב (תהילים קי"ט, פ') "יהי לבי תמים בחקיך", זה חקת הפסח וחקת פרה אדומה, למה ששנייה דומין זה לזה, בזה נאמר "זאת חקת הפסח" ובה נאמר "זאת חקת התורה" ואי אתה יודע איזו חוקה גדולה מזו וכו'. ע"כ.

וצריך להבין מה הקשר והשייכות בין פרה אדומה לקרבן פסח, והרי מצינו בתורה עוד חוקים לבד משני חוקים אלו, וכדברי הגמרא ביומא (ס"ז): "את חוקותי תשמרו", דברים שהשטן משיב עליהן ואלו הן: אכילת חזיר ולבישת שעטנז

והליצת יבמה וטהרת מצורע ושעיר המשתלה, ושמא תאמר מעשה תודו הם? תלמוד לומר (אחרי מות י"ח, ל') "אני ה'" – אני ה' חקקתי ואין לך רשות להרהר בהן. ע"כ. מדוע אם כן השווה המדרש רק בין שני חוקים אלו פרה וקרבן פסח?

אלא שפרה אדומה באה לכפר על חטא העגל, כמו שהביא רש"י (חקת י"ט, כ"ב) בשם רבי משה הדרשן: "ויקחו אליך" – משלהם, כשם שהם פרקו נזמי הזהב לעגל משלהם, כך יביאו זו לכפרה משלהם. "פרה אדומה" – משל לבן שפחה שטינף פלטיץ של מלך, אמרו תבוא אמו ותקנח הצואה, כך תבוא פרה ותכפר על העגל. ע"כ.

והנה יש לומר, כי שורש חטא העגל הוא קיום המצוות לשם פרסום וכבוד, ולכן בחרו צורת שור, משום שבמרכבה מקומו בצד שמאל, כמו שנאמר (יחזקאל א', י') "ופני שור מהשמאל". כלומר, שרצו לעבוד את ה', בבחינת "שמאל" – לא לשמה, אלא לשם כבוד ופרסום.

ולתיקון חטא זה באה פרה אדומה שעניינה חוק, שאין בה כל ענין של כבוד, אלא להיפך אומות העולם באים ומגנים את ישראל עליה, וכדברי רש"י בתחילת פרשת חוקת על הפסוק "זאת חוקת התורה": לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל, לומר, מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חקה, גזרה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה. ע"כ.

זהו גם עניינו של קרבן פסח, כמו שמצינו (נזיר כג.): אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב (הושע י"ד, י') "כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו במ פושעים יכשלו במ", משל לשני בני אדם שצלו את פסחיהן, אחד אכלו לשום מצוה ואחד אכלו לשום אכילה גסה, זה שאכלו לשום מצוה "וצדיקים ילכו במ", וזה שאכלו לשום אכילה גסה "ופושעים יכשלו במ".

הרי שבחרו חז"ל לתת כדוגמא בענין מעלת ה"לשמה", דוקא את מצות אכילת קרבן פסח, ובה דומים ושונים חוקת הפסח וחוקת הפרה, המלמדים על ענין אחד – מעלת קיום המצוות לשם שמים.

בזה יבואר מדוע סיבב בורא עולם שעד היום היו לישראל רק תשע פרות אדומות, כמו שכתב הרמב"ם (פ"ג מהלכות פרה אדומה ה"ד) וז"ל: ותשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצוה זו עד שחרב הבית בשנייה, ראשונה עשה משה רבינו, שנייה עשה עזרא, ושבע מעזרא עד חורבן הבית והעשירית יעשה המלך המשיח מהרה יגלה אמן כן יהי רצון. עכ"ל.

ולדרכינו יש לומר, כי פרה אדומה מסמלת את קיום המצוות לשם שמים ולא לשם שקר של פרסום וכבוד, ולכן נתגלגל הדבר שעד עתה היו תשע פרות המספר המסמל את האמת.

לכל השואלים ולכל המצפים!

בשיר ושבה לכורא כל עולמים יצא לאור הכרך הרביעי מסדרת הספרים

נחלת שדה על חומש ויקרא

אוצר בלום של חידושים נפלאים וביאורים מתוקים מלאי רעיונות קודש שופעי ניהוחות יראה ואהבת ה', בדרך הדרוש והחידוד גימטריות ופרפראות ערוך בטוב טעם ודעת.

לפרטים: 050-4145482

800

צמוד